

Серія “Українські письменники — дітям”

Леся Українка

Хотіла б я ПІСНЕЮ стати

Поезії, казки

УКРАЇНСЬКІ
ПИСЬМЕННИКИ
ДІТЯМ

УДК 82-93
ББК 84.5.Укр
У 45

Серію “Українські письменники — дітям” засновано 2009 року

Художнє оформлення
Терези Проць

Українка Леся

У 45 Хотіла б я піснею стати. Поезії, казки. — Тернопіль:
Навчальна книга — Богдан, 2011. — 96 с.
(серія “Українські письменники — дітям”)

ISBN 978-966-10-1239-3

Цей збірник поезій, уривків із поем, казок Лесі Українки, адаптований для дітей молодшого та середнього шкільного віку; твори підібрано згідно з навчальною програмою.

Видання прислужиться й вихователям дошкільних закладів, і батькам (для сімейного прочитання), і керівникам творчих об’єднань та гуртків, усім шанувальникам української класики.

ББК 84.5.Укр
УДК 82-93

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1190-7 (серія)
ISBN 978-966-10-1239-3

© Навчальна книга — Богдан,
майнові права, 2011

ПОЕЗІЇ

.....

НА ЗЕЛЕНОМУ ГОРБОЧКУ

На зеленому горбочку,
У вишневому садочку,
Притулилася хатинка,
Мов маленькая дитинка
Стиха вийшла виглядати,
Чи не вийде її мати.
Ї до білої хатинки,
Немов мати до дитинки,
Вийшло сонце, засвітило
Ї хатинку звеселило.

ВИШЕНЬКИ

Поблискують черешеньки
В листі зелененькім,
Черешеньки ваблять очі
Діточкам маленьким.
Дівчаточко й хлоп'яточко
Під деревцем скачуть,
Простягають рученята
Та мало не плачуть:
Раді б вишню з'їсти,
Та високо лізти,
Ой раді б зірвати,
Та годі дістати!
“Ой вишеньки-черешеньки,
Червонії, спілі,
Чого ж бо ви так високо
Виросли на гіллі?”
“Ой того ми так високо
Виросли на гіллі, —
Якби зросли низесенько,
Чи то ж би доспіли?”

ДАВНЯ ВЕСНА

Була вена весела, щедра, мила,
Промінням грала, сипала квітки,
Вона летіла хутко, мов стокрила,
За нею вслід співучії пташки!

Все ожило, усе загомонило —
Зелений шум, зелена луна!
Співало все, сміялося, бриніло,
А я лежала хвора й самотна.

Я думала: “Весна для всіх настала,
Дарунки всім несе вона ясна.
Для мене тільки дару не придбала,
Мене забула радісна весна”.

Ні, не забула! У вікно до мене
Заглянули від яблуні гілки,
Замиготіло листячко зелене,
Посипались білесенькі квітки.

Прилинув вітер, і в тісній хатині
Він про весняну волю заспівав,
А з ним прилинули пісні пташині,
І любий гай свій відгук з ним прислав.

Моя душа ніколи не забуде
Того дарунку, що весна дала;
Весни такої не було й не буде,
Як та була, що за вікном цвіла.

Її кохану тіточку Оленочку заслали в далекі, незнані краї, де й сонце світить по-іншому, де на кожному кроці на людину чатує смерть.

«...Тіточко, люба моя», — кликала в думках Леся.

...Навколо темрява, ніч. Зморені денними клопотами, сплять тато й мама, щось незрозуміле бурмоче спросоння Михайлик. Тільки од неї все відлітає, ніщо не цікавить. Навіть книжки, що накупили в Києві. Хотіла було читати ввечері, та рядки плутались, і на кожній сторінці з-поміж них дивилися зажурені тіточчині очі. Сліз у них не було — тільки туга й біль. І бажання поглянуть іще раз на синій Дніпро... на степ... могилки, серед яких білоголовим дівчатком промайнуло дитинство, де вперше народились палкі гадки.

Щось нестримне охопило дівчинку. Воно несло її, мов вітер билиноньку, в край далекий, суворий. І не хтось то вже сумував по Україні, а вона, Леся... Ні долі, ні волі у неї, тільки надія гріє зболіле серце... Надія вернутись! Там жити чи вмерти — їй однаково. Аби на своїй, на рідній землі.

Коротка літня ніч танула. Звичною метушнею на вулиці народжувався день. Він прийшов непомітно, викупаний у росах, — свіжий, принадний. Лагідно заглянув у вікна, дихнув прохолодою, змив тривожну дрімоту. Леся підвелась і сіла на ліжку. Від безсоння важкою здавалась голова, проте ні біль її, ні втома не заступали думок. Вони були ясні, хоч і безрадісні.

Нечутно Леся підійшла до столика і, шулячись від ранкової свіжості, поспішно почала записувати:

Ні долі, ні волі у мене нема.
Зосталася тільки надія одна:
Надія вернутись ще раз на Україну...

Не помітила, як до спальні зайшла і стала позаду мати, — писала й писала, мережила рядочками папір.

Лише як на плече лягла материна рука, обернулася.

— Мені страшно, мамочко... А що, як її закатують... Не вернеться тіточка. — Леся горнулась до матері, тремтіла. Проте в очах її не було ні сльозинки — тільки розпач, і жах, і пекучий, немов сіль на рані, затамований біль. Ольга Петрівна дивилась на неї і не пізнавала. За ніч дочка ніби постаршала:

не по-дитячому суворо зведені брови, ледь помітна зморщечка хвилясто перетнула високе чоло.

— Вгамуйся, доню. Все з'ясується, і тіточка приїде жива-здорова... Не можна так. Ходи одягайся. Он і Михайлик уже прокинувся.

Заглянув Петро Антонович.

— Що тут у вас? — Він узяв списаний Лесею папірець і довго, уважно його розглядав.— Вірш?

Леся мовчала, з острахом дивилася на своє писання, ніби не папір був у батькових руках, а шматочок її зболілого серця.

— Історія з Оленою остаточно вивела її з рівноваги, — відповіла Ольга Петрівна. — Всю ніч, каже, не спала.

— А для початку непогано, — глянув на дружину Петро Антонович. — «Ні долі, ні волі у мене нема, зосталася тільки надія одна». — Він сів у задумі до столу, вдруге перечитав написане і перевів погляд на Лесею. Вона все ще тулилася до матері, як дитинча, що злякалося свого першого кроку. І десь за цією дев'ятилітньою дівчинкою, мов крізь туман, Петро Антонович бачив зимовий Новоград-Волинський, морозяну лютневу ніч і крихітне, закутане в пелюшки тільце, що його винесла йому від породіллі мати, Єлизавета Іванівна. Чи думав у ту врочисту годину, що так рано заб'ється тривогою дитяче серце? «Яка ж твоя доленька, доню, яка путь тобі уготована?»

— Спасибі... Ларисо,— мовив зрештою і простягнув дочці руки. Вона постояла якусь мить у нерішучості, а потім кинулась, обвила батькову шию, й Петро Антонович відчув, як схвильовано б'ється її серце.

— Та годі-бо вам! Задушиш дитину, — сказала Ольга Петрівна. — Мені за всі мої поезії ні разу так не дякував, — жартома докоряла чоловікові, — а це ж тільки початок вірша.

— Нічого, який початок, такий буде й кінець,— упевнено мовив Петро Антонович.— Еге ж, Лесенько?

Вона лише кивнула на те і ще дужче пригорнулася до батькових грудей, наче вперше зустріла його після розлуки або ж прощалася на довгі роки...

ЗМІСТ

Поезії

На зеленому горбочку	3
Вишеньки	4
«Красо України Подолля»	6
Веснянка	7
Колискова	8
Надія	9
Стояла я і слухала весну	9
Дивлюсь я на яснії зорі.	10
Знов весна і знов надії...	10
Contra Spem Spero!	11
“Літо краснее минуло...”	13
Мій шлях (На шлях я вийшла ранньою весною...)	14
“Мамо, іде вже зима...”	16
Тішся, дитино, поки ще маленька...	19
Як дитиною бувало.	21
То була тиха ніч-чарівниця	22
Плине білий човник	22
В час гарячий полуденний	23
Хотіла б я піснею стати	25
Конвалія	26
“Дні все коротшають, міняться...”	28
Вечірня година.	29
Вже сонечко в морі сіда	30
Талого снігу платочки сивенькі	32
“Сім струн я торкаю...”	33

Сосна	35
Давня весна.	36
“Зорі, очі весняної ночі...”	38
До мого фортепіано	39
“Соловейковий спів навесні...”	40
“Мені снились білії лелії...”	40
На роковини (присвята Шевченкові)	41
“Слово, чому ти не твердая криця...”	42
Місячна легенда (уривок з поеми)	43
Лісова пісня (уривки з поеми).	44
Казки	
Про велета.	48
Давня казка	55
Казка про Оха-чародія	59
Три метелики.	65
Біда навчить.	68
Метелик.	75
Лелія	77
Як усе починалося	91

Навчальне видання

Леся УКРАЇНКА

(СЕРІЯ “УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ — ДІТЯМ”)

ХОТІЛА Б Я ПІСНЕЮ СТАТИ

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор-упорядник *Ірина Дем'янова*
Дизайн обкладинки *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Лілії Рейко*

Підписано до друку 21.06.2011. Формат 84×90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Прагматика. Умовн. друк. арк. 5,25. Умовн. фарбо-відб. 5,25.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
publishing@budny.te.ua
www.bohdan-books.com

